

Sammy Mahdi is niet beter dan een antivaxer

Abortus

Freddy Mortier is emeritus hoogleraar ethiek aan de UGent en erevoorzitter van deMens.nu.

FREDDY MORTIER

In een interview met De Morgen (14/2) meent Sammy Mahdi, op basis van één publicatie, dat een foetus van 15 weken pijn kan voelen. Ik heb gezocht naar die publicatie en er niet één maar al snel een vijftal gevonden die hetzelfde zeggen: het kan. Maar wat betekent dat? In dit geval: niets.

In die publicaties wordt een theorie naar voren geschoven, de zogenaamde neurale-onderplaattheorie, die afwijkt van de gangbare wetenschappelijke consensus dat de ontwikkeling van de hersenschors (cortex) een voorwaarde is voor pijnveraring. Het thalamocorticale netwerk moet volgens experts daarvoor voldoende ontwikkeld zijn. Dat punt komt er pas - en dat is vastgesteld - ongeveer 24 weken na het begin van de eigenlijke zwangerschap (26 weken na de laatste menstruatie).

De enkele afwijkende opinies opperen dat de onderplaat, een voorloper van de cortex die zich ontwikkelt tussen 15 en 24 weken zwangerschap en die verdwijnt na de geboorte, voldoende zou zijn voor pijnveraring. Voor de duidelijkheid: het gaat hier om een hypothese, een theorie. Ik kan hier niet ingaan op de empirische onderbouw ervan, maar die is zwak.

De artikels die deze theorie naar voren schuiven, zijn hypothesevormend. Ze focussen uitsluitend op elementen die de hypothese ondersteunen en laten tegenevidentie buiten beschouwing. Wie de waarschijnlijkheid van een bewering wil onderzoeken, moet echter zowel argumenten vóór als tegen meenemen.

Als ik lawaai hoor op mijn zolder, zou dat in theorie door bowlende gremlins veroorzaakt kunnen zijn. Dat zou inderdaad de feiten verklaren. Alleen spreekt er ook veel tegen. Daarom steunt de medische literatuur niet op losse verklaringen, maar op reviews die het beschikbare bewijs pro en contra samenbrengen.

Daarover vond ik twee bronnen uit 2022 - een rapport van het British Royal College of Obstetricians and Gynaecologists en een Cochrane-review in Neurological Sciences - die eensgezind zijn. Wanneer niet alleen ondersteunend, maar ook tegenstrijdig bewijs wordt meegenomen, is de hypothese dat een foetus vóór 24 weken pijn voelt onwaarschijnlijk.

Antivaxer

Natuurlijk kun je redeneren: aha, het kan dus wel. Wel, om weerlegbaar te kunnen zijn, moet een uitspraak al slaan op iets dat mogelijk is. Dat zegt op zich dus weinig. Als je sowieso geen rekening wilt houden met tegenevidentie, kun je met dezelfde redenering dus ook vaccins of CO2-reductie onderuithalen. Voor zowat elke wetenschappelijke consensus bestaat wel een publicatie die dat in twijfel trekt. Alleen trekken we ons daar, tenzij we antivaxers zijn, niets van aan.

Mahdi is wat abortus betreft gewoon een antivaxer - anders gezegd: hij neemt zijn morele vooroordelen voor waarheid aan. In hetzelfde interview - maar misschien ontgaat mij de ironie - geeft hij meteen wat bewijs voor de waarheid van de theorie van de erfzonde. Dat mensen tot zowel goed als kwaad in staat zijn, geldt dan als bewijs voor een theologische these. Nonsens natuurlijk, net zoals het wetenschappelijke gewicht dat hij toekent aan één enkele publicatie (het zijn er meer, maar passons) om de theorie van een vroeg stadium pijnbewuste foetus te staven.

Bovendien wordt met de suggestie dat abortussen gepleegd zouden worden vanwege het 'verkeerde' geslacht andermaal het idee gevoed dat vrouwen die voor een abortus kiezen totaal onverantwoordelijk zouden zijn. Dit soort verdachtmakingen dient enkel om een stigma te versterken en gaat voorbij aan de complexe en vaak zware realiteit van de betrokkenen.

Ondertussen blijft het een groot probleem dat cd&v (en ook N-VA trouwens) de uitbreiding van de abortuswet dwarsboomt. Niemand verbiedt mensen die problemen hebben met abortus om géén gebruik te maken van een meer liberale abortuswet. Ze kunnen hun geweten sussen.

Mahdi ziet dat probleem ergens wel in en zegt wat verderop dat hij voor moralisering van de politiek is. Ik ook, hoor, maar als dat betekent dat je late abortus uitsluit voor alle vrouwen, ook voor hen die niet geloven dat de foetus een voldragen burger is op 14 weken zwangerschap, bedanken veel Vlamingen daarvoor.

We leven in een pluralistische maatschappij, en als cd&v de roomse sharia wil invoeren, beroept die partij zich beter niet op wetenschap. Wie dat wel doet, volgt gewoon de experts van de abortuscommissie, die de grens voor bewustzijn bij de foetus unaniem en veilig op 20 weken legden. Eén expert uitgezonderd, voor wie de dictaten van de sharia twee weken korting waard waren en op 18 weken uitkwam.